

Розділ 1

НЕДІЛЯ, 7 КВІТНЯ, ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

— А хто тобі подобається більше, — запитала Емі, — фіолетовий дельфін чи рожева качка?

— Знаєш, що я тобі скажу? — озвалася Сьюзан, скуйовдивши доньчине шовковисте волоссячко. — Ми можемо купити обидві.

Вони зайшли до крамнички «Соаве Фейр» у Гленс-Фоллсі, бо Емі хотіла зробити собі намисто, як у її подруги Кейт. Сьюзан просто обожнювала ці довгі ліниві недільні дні після церкви й чекала на них щотижня.

— А вони дорогі? — запитала Емі, округливши свої великі карі очі та глянувши на матір.

Сьюзан уколало те, що її семирічна донька одразу потурбувалася про ціну.

— Аж ніяк, — сказала вона. — Бери скільки хочеш.

Отож вони купили сотню намистин, і дорогою з крамниці Емі захоплено вистрибувала біля мами.

— У нас одинадцять тварин і одинадцять із половиною різних кольорів! — хвалилася вона. У дитинстві Сьюзан була тихою та сором'язливою, тож тепер мимоволі запитувала себе, *звідки ж у неї взявся цей живчик*. Хоча, звісно, жінка не скаржилась.

Після цього вони зупинилися біля крамниці «Баскін-Роббінс», щоб купити морозива — шоколадного з мигдалем.

— А воно дороге? — запитала Емі.

Та що ж це таке?!

— Усе добре, — сказала Сьюзан. — Візьмемо собі по дві кульки.

За два місяці Денні не продав жодного будинку, й Емі відчувала, що явно щось не так. Але удача йому ще всміхнеться — з Денні так завжди бувало. Можливо, його сьогоднішній день відкритих дверей виявиться вдалим.

Насилу доївши своє морозиво — Емі, схоже, причарувала дівчину-підлітка за прилавком, бо та дуже щедро зачерпнула морозива їм із мамою, — вони сіли в «додж дарт» Сьюзан і поїхали додому передгір'ям хребта Адірондак. То був початок квітня, і бруньки на деревах лише починали прокльовуватися.

— Мамуню, а чому жаби квакають? — запитала Емі.

— Так вони знаходять собі пару.

Дівчинка захихотіла.

— А насправді?

— Я серйозно. То вони кажуть: «Я хочу любо-о-ові», — Сьюзан розтягнула останнє слово, й Емі це чомусь дуже намішило. Решту дороги вони змагалися між собою, намагаючись розтягнути «любо-о-о-ов» якнайдовше.

— Я тебе люблю-у-у-у-у-у, — сказала Емі.

— Я люблю-у-у-у-у-у-у тебе більше, ніж місяць лю-у-у-у-убить зорі, — відповіла Сьюзан.

Розділ 2

СУБОТА, 27 ЛИСТОПАДА, НАШІ ДНІ

З келихом пива в руці Сьюзан дивилась, як пари тупцюють на танцювальному майданчику. Дивно було усвідомлювати, що всі п'ють і танцюють на заході, присвяченому жорстокому вбивству. Зала була прикрашена рожевими та

фіолетовими повітряними кульками, на старих дерев'яних стінах виблискували сріблясті гірлянди, а «Стоні Крік Бойс» сьогодні грали безкоштовно. Востаннє такий пишний вечір був у барі «Ворон» ще влітку.

Найкраща подруга і колега Сьюзан, офіціантка Террі, торкнулася її плеча.

— Хочеш потанцювати?

Сьюзан розкрила було рота, щоб відмовити, але Террі нахилилася до неї та сказала:

— Емі цього хотіла б. Вона любила танцювати.

Це була правда. Емі стала пританцьовувати під кантрі, щойно навчилася ходити, і ця вечірка їй би сподобалась. Зрештою Сьюзан кивнула, і вони з Террі встали з-за свого столика.

Усі погляди одразу прикипіли до них. Три молоді жінки, які в дитинстві були подругами Емі, підбадьорливо всмінулися, і люди стали розступатися, щоб пропустити Сьюзан. Жінка не могла пригадати, коли востаннє виходила на танцювальний майданчик. Тіло здавалося їй дерев'яним, але Сьюзан повторювала собі, що сьогодні ніхто критично не оцінюватиме її танців.

Террі обвила її руками, і гурт трохи пожвавився. Ноги Сьюзан силкувалися спіймати ритм. Вона роззирнулася залою та побачила, що присутні дивляться на неї та плескають. Тут зібралися всі, кого вона знала в цьому містечку, і їй здавалося, що всі вони зараз танцюють із нею.

Сьюзан заплющила очі на мить, розгойдуючись і вслухаючись у бриньчання гітари. «Я маю бути вдячна за цю вечірку», — думала вона. Зрештою, усе це було для неї.

Вона глянула на стіну за барною стійкою. Туди почепили величезне фото Емі двадцятирічної давності. Там їй сім років. Це була дуже збільшена копія старенького знімка з «полароїда», тож світлина вийшла трохи розмитою, але на ній усе одно чудово було видно сонячне личко Емі та її

широку усмішку, в якій бракувало зубика. Її світло-каштанове волосся спадало на плечі, а на шиї красувалося барвисте намисто. Якщо постаратися, можна було навіть роздивитись окремі намистини: фіолетовий дельфін, рожева качка...

Це була улюблена світлина Сьюзан. Вона сфотографувала доньку за тиждень до того, як Емі вбили.

— А ось і Еван, — прошепотіла подрузі на вухо Террі.

І справді, неподалік танцював Еван Мулленс. П'ятдесятирічний Еван був на два роки старший від Сьюзан. Він розлучився й повернувся до містечка минулого року, очоливши Адірондакську народну школу. Схоже, Сьюзан йому подобалась. Щотижня, а то й частіше, він заходив до бару повечеряти та фліртував із нею. Террі завжди казала, що він чекає якогось заохочення від Сьюзан, щоб запросити її на побачення.

Еван був доволі привабливим, але Сьюзан давно розучилася не лише танцювати, а й спілкуватися з чоловіками. Тож тепер, озирнувшись на Евана в червоній картатій сорочці та з осяйною усмішкою на обличчі, вона легесенько всміхнулась у відповідь та одразу відвела погляд.

Тепер вона дивилася на свою матір, яка сиділа неподалік, потягуючи пиво та гойдаючи головою під музику. Ленора помахала їй, а тоді перехилилася через свій кисневий балон і гукнула, намагаючись перекричати музику:

— Гарна вечірка, ге?!

Так, гарна вечірка. Сьюзан намагалася стримати гнів, але він, попри всі її зусилля, здіймався у грудях, виповзаючи із закутків. Це через її матір Емі...

Ні. Не треба.

Пісня скінчилася бряцанням барабанів та різким треньканням гітар, і присутні заплодували. Джонні, вокаліст гурту, у відповідь зняв свого пурпурового ковбойського капелюха й низько вклонився. У нього було довге волосся

й сухорляве, посічене зморшками обличчя. Джонні не можна було назвати найкращим співаком у світі, але він компенсував це своєю «іскоркою», як казала Ленора.

— Ну, як ваш настрій цього вечора?! — вигукнув він.

Натовп жваво загомонів у відповідь, і Джонні широко всміхнувся. Та за мить він здійняв руки:

— Утім, як ви всі знаєте, — сказав він, — ми зібралися тут не для веселощів.

Не всі присутні були готові серйознішати, тож залом прокотився гомін добродушного протесту.

— Заткнись і співай! — крикнув якийсь захмелілий чолов'яга на танцювальному майданчику.

Але Джонні не здавався.

— Ми зібралися задля важливої мети.

Цього разу всі слухняно затихли. П'яничка набрав повні груди повітря, щоб протестувати далі, але сусіди стали штурхати його ліктями, і він обірвав свій викрик.

— Тому, — продовжував Джонні, знімаючи мікрофон зі стійки, — я хотів би надати слово Сьюзан Лентіго, матері Емі.

Сьюзан ненавиділа говорити перед публікою, але після смерті доньки змушена була робити це дуже часто, тож потроху призвичаїлася. Сьюзан пригладила своє темно-каштанове волосся, поправила окуляри на носі, глибоко вдихнула, щоб заспокоїтись, і піднялась на крихітну сцену для музикантів. Вона давно припинила цікавитися модою, але тепер була рада, що послухала матір і вдягнула сьогодні свою гарну жовту сорочку та витратила трохи часу на макіяж. Присутні супроводили її чемними аплодисментами. Сьюзан піднялася двома сходинками та взяла мікрофон із рук Джонні.

— Вітаю вас усіх, — почала жінка, піднісши мікрофон надто близько до губ, тож залу сповнило пронизливе пицання. Вона помітила, як її мати на мить скривилася.

Джонні підійшов до неї, щоб поправити мікрофон, але Сьюзан знала, що робити. Тримавши мікрофон трохи далі, вона почала знову:

— Вітаю вас усіх.

Цього разу все спрацювало як слід.

Сьюзан окинула поглядом натовп. Деякі з цих людей знали її все життя. Вони були поруч, коли вона була дитиною, коли вийшла заміж, коли в її житті сталася трагедія. Багато з них прочісували ліс у пошуках Емі.

Тепер вони допомагали їй знову. Кожне виво, продане цього вечора в барі, оплатить їй дорогу до в'язниці в Північній Дакоті наступних вихідних.

— Я хочу подякувати всім за те, що ви сьогодні тут, — сказала Сьюзан.

Вона зиркнула на пасторку Мері Парсонс, яка сиділа за столиком зі ще кількома жінками, віком трохи за шістьдесят. Майже цілий рік після того, що сталося з Емі, вони щотижня носили Сьюзан запіканки.

— Я хочу подякувати людям із церкви...

Пасторка Парсонс кивнула без тіні усмішки, а одна з жінок промокнула кутики очей паперовою серветкою. Сьюзан відвела погляд. Останнє, чого їй зараз хотілося, — це розплакатись на сцені. Вона мусила закінчити свою промову.

Сьюзан продовжила:

— Також дякую всім чарівним дівчатам, які працюють зі мною в кафе.

Террі, яка ще стояла на танцювальному майданчику, вигукнула:

— Ми любимо тебе, Сьюзан!

Коли Емі зникла, Террі була підлітком. До тієї трагедії Сьюзан часто просила її посидіти з малою.

Вона відповіла Террі слабкою усмішкою та продовжила:

— Я вдячна своїм чудовим сусідам...

Том і Стейсі, які жили в трейлері на вулиці Сьюзан і часто допомагали їй рубати дрова, підбадьорливо веміхнулися з глибини зали та підвели вгору великі пальці.

Сьюзан перевела погляд на свою матір. Вона знала, що та страшенно картала себе за свій учинок і не заслугувала на той сліпий гнів, який іноді відчувала до неї донька.

— І моїй матері Ленорі...

Ленорі подобалась увага публіки значно більше, ніж Сьюзан, а сьогодні вона ще й трохи хильнула. Ленора засяяла та стала махати присутнім.

— Але найбільше, — продовжувала Сьюзан, — я вдячна друзям Емі. Дякую вам, Шеррі, Кейт і Сенді, за те, що приносили радість у життя Емі та що не забули її.

Жінки досі стояли неподалік танцювального майданчика, узявшись попід руки. Їм було вже близько тридцяти. Вони мали чоловіків, дітей, побудували кар'єри.

У них було життя.

У них було все, чого не було в Емі.

Сьюзан досі яскраво пам'ятала останнє літо дочки, зокрема те, як дівчатка вчотирьох репетували танці в них на ганку під пісні Гарта Брукса. Бачити їх зараз було радісно й боляче водночас. Напевно, вони почувалися так само, бо по щоках усіх трьох покотилися сльози.

Сьюзан відвернулася від них і перевела погляд на величезний знімок її доньки за баром.

— Я вірю, що Емі зараз тут, із нами, — сказала вона.

На світліні в Емі не було переднього зуба зверху. За ніч до того, як її викрали, зубна фея поклала дівчинці під подушку два долари.

Сьюзан знову повернулася до присутніх.

— Це були двадцять довгих років. Але за сім днів, о сімнадцятій тридцять наступного суботнього вечора, нарешті буде встановлено справедливість. Завдяки вам усім

і вашій щедрості я буду в Північній Дакоті, коли те довбане Чудовисько, — голос Сьюзан зірвався, — яке згвалтувало та вбило мою доньку, отримає заслужену винагороду в пеклі, а душа Емі нарешті віднайде спокій.

Сьюзан замислилась на мить, але зрозуміла, що сказала все.

— Дякую, — вона повернула мікрофон Джонні, зійшла зі сцени й повернулася за свій столик.

Адреналін досі кипів у її крові, як це завжди бувало після виступів перед публікою. Сьюзан навіть не відчувала, як її ноги торкаються темної дерев'яної підлоги.

Вона проминула Шеррі, Кейт і Сенді, а вони всі по черзі її обійняли. Хтось у залі зааплодував, і невдовзі до оплесків приєдналися всі. Ті, хто сидів, звелися на ноги. Хтось підводив руки, коли Сьюзан проминала їх, запрошуючи її дати п'ять. Вона так і робила, хоча це здавалося дуже недоречним. П'яничка на танцювальному майданчику з таким ентузіазмом рвонув давати п'ять, що втратив рівновагу та впав.

Джонні прикріпив мікрофон на стійку й теж став плескати. Після цього він знову взяв мікрофон до рук і сказав:

— Сьюзан, будь ласка, візьми із собою фотоапарат, бо ми всі хочемо побачити, як той хворий покидьок підсмажиться.

— Та-а-ак! — викрикнула якась жінка, і залюю прокотилася нова хвиля оплесків і схвальних вигуків.

Джонні продовжував:

— Що ж, нас тут близько сотні, і ми вже купили й випили ціле море пива...

— Та ти що?! — вигукнув п'яничка.

— ...А це означає, що Сьюзан уже зібрала достатньо грошей на поїздку. Але до Північної Дакоти далеко, і я випадково підслухав, що шини її «доджа» просять каші. А ще ж готелі й усе таке, — він зняв великого ковбойського

капелюха. — Тож попри те, що часи тепер непрості для нас усіх, я сподіваюся, що ми можемо зробити більше для нашої відважної подруги.

Він поклав двадцятидоларову банкноту у свій капелюх і передав його музикантові, що стояв поруч. Капелюх по-мандрував далі, і гурт заграв повільну баладу, яку Джонні написав минулого тижня спеціально з цієї нагоди.

— *Любове мого життя, буре моїх плачів*, — співав він. — *Туго моя, туго довгих років...*

Сьюзан нарешті дозволила собі заплакати. Крізь сльози вона дивилася на людей, яким було до неї не байдуже, які зібралися, щоб допомогти їй. У них із матір'ю було не більше сотні доларів заощаджень на двох, але тепер вона зможе поїхати на страту. Вона жила надією на цей день так багато років, що вже забула, яким було життя до цього.

Вона втратила не лише доньку, а й чоловіка — свою споріднену душу та єдиного, кого вона кохала.

Час від часу пасторка Парсонс намагалася говорити з нею про прощення. Але Сьюзан плювати хотіла на це гівно собаче.

Можливо, якби Чудовисько — Сьюзан ніколи не називала його на ім'я, бо вважала, що він не гідний імені, — *попросило* прощення, якби воно припинило брехати й повторювати, що не вбивало Емі, вона могла б відчути до нього щось інше, окрім пекучої злості.

Сьюзан стисла руки в кулаки. Чудовисько було з Емі, коли в ній згасло життя. А тепер Сьюзан буде з ним, коли життя згасне в ньому. Вона притулить обличчя до скла, щоб бути останньою, кого він побачить. Вона дивитиметься, як він помирає.

Коли Сьюзан сіла за свій столик, до неї підійшла Ленора. Однією рукою вона тягнула за собою кисневий балон, а в другій стискала пиво.